

บันทึก

เรื่อง การเลื่อนชั้นเงินเดือนข้าราชการตำรวจเป็นกรณีพิเศษ
ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๖๑

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท.๐๒๐๕/๖๑๐๑ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมตำรวจโดยคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ได้มีมติอนุมัติชั้นเงินเดือนกรณีพิเศษเสี่ยงอันตรายใกล้เคียงชีวิตให้แก่ ร้อยตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ ช่วยชู จำนวน ๑ ชั้น ดังมีข้อเท็จจริงต่อไปนี้

๑. เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ช่วยชู ได้ปฏิบัติหน้าที่จับกุมคนร้ายตามคำสั่งรองผู้บัญชาการตำรวจภูธร ทำให้ถูกกระสุนปืนของคนร้ายบาดเจ็บเข้าหลักเกณฑ์เป็นความชอบกรณีพิเศษตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๒๙ บทที่ ๒ ข้อ ๑ (๒) กรมตำรวจได้อนุมัติชั้นเงินเดือนกรณีพิเศษไว้ให้ ๑ ชั้น (เพื่อนำไปรวมกับขั้นปกติประจำปี) หลักฐานปรากฏตามบันทึก ที่ ๐๕๐๑/๓๕๕๕ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๒. ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ช่วยชู ได้ออกปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้นจับกุมรถยนต์บรรทุกไม้ผิดกฎหมาย แล้วเกิดอุบัติเหตุรถยนต์พลิกคว่ำถึงแก่ความตาย คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติชั้นเงินเดือนกรณีเสียชีวิตเนื่องจากปฏิบัติหน้าที่และได้เลื่อนชั้นเงินเดือนกรณีนี้ให้ไปแล้ว

๓. กรมตำรวจจึงเสนอขอให้ ก.ตร.มีมติอนุมัติชั้นเงินเดือนกรณีปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ ๑ ให้แก่ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ช่วยชู ตั้งแต่วันที่กระทำความชอบกรณีพิเศษ ซึ่งในเรื่องนี้ ก.ตร. ได้มีมติอนุมัติตามที่กรมตำรวจเสนอ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๖๑ ประกอบกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑) ข้อ ๑๒

โดยข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นกระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือว่าเนื่องจากในปัจจุบันการออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการเลื่อนชั้นเงินเดือนข้าราชการตำรวจตามความในมาตรา ๓๗ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๖๑ ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ ดังนั้น การดำเนินการของกรมตำรวจตามที่กล่าวในข้อ ๓ เป็นการดำเนินการที่มีผลบังคับสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่ และหากไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย สมควรดำเนินการประการใดจึงจะทำให้การเลื่อนชั้นเงินเดือนกรณีพิเศษรายนี้มีผลบังคับสมบูรณ์ตามกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้ตรวจพิจารณาบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องและรับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจ) และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน

ก.พ.) แล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามปัญหาที่หารือเป็นกรณีการเลื่อนขึ้นเงินเดือน ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ช่วยชู เนื่องจากกระทำความชอบพิเศษ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๗ อันเป็นเรื่องที่ทำเนียบการอยู่ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ยังไม่แล้วเสร็จ ซึ่งตามมาตรา ๖๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า ให้ดำเนินการต่อไป ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ เท่าที่จะทำได้ ในเรื่องการเลื่อนขึ้นและ อัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ นั้น มี บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๗^๒ แต่เนื่องจากยังมีได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เลื่อนขึ้นและอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๖๐^๓ มาใช้บังคับ กล่าวคือ ต้องนำกฎกระทรวง กฎ ก.พ. มติของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับโดยอนุโลม สำหรับ กฎ ก.พ. และมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องซึ่งจะนำมาใช้บังคับได้แก่ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๑๙) ออกตาม ความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๘ ว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือน และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๙

ตามข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่ากรมตำรวจได้อนุมัติขึ้นเงินเดือนพิเศษ ๑ ขั้น เนื่องจากกระทำความชอบพิเศษได้รับบาดเจ็บในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อนำไปรวมกับขึ้นเงินเดือน ปกติประจำปี แก่ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ ไว้แล้ว แต่ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ ได้เสียชีวิตก่อนเวลาที่จะได้รับ

^๑มาตรา ๖๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๘ การใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วหรือกำลังดำเนินการอยู่ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แม้การนั้นจะไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัตินี้ ถ้าการนั้นได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ ถือว่าการนั้นชอบด้วยกฎหมาย ส่วนการใดที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราช กิจจานุเบกษาให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้เท่าที่จะทำได้และให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๖๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๒มาตรา ๓๗ การเลื่อนขึ้นและอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่ร้อยตำรวจเอกลงมา ให้ อธิบดีหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีเป็นผู้พิจารณาและสั่งเลื่อน

การเลื่อนขึ้นและอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่พันตำรวจตรีถึงพันตำรวจเอก เว้นแต่ พันตำรวจเอกซึ่งได้รับเงินเดือนอัตราพันตำรวจเอก (พิเศษ) ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาและสั่งเลื่อน

การเลื่อนขึ้นและอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจขึ้นรับอัตราเงินเดือน พันตำรวจเอก (พิเศษ) หรือเลื่อนขึ้นและอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่พันตำรวจเอกซึ่งได้รับเงินเดือนอัตราพันตำรวจ เอก (พิเศษ) ขึ้นไป เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ตร. แล้วให้รัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา อนุมัติ

การเลื่อนขึ้นและอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๖๐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในกฎกระทรวง

การเลื่อนขึ้นและอัตราเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินสองขั้นต้องรับอนุมัติจาก ก.ตร. เป็น พิเศษเฉพาะราย

^๓มาตรา ๖๐ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวงหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้ให้นำกฎกระทรวง กฎ ก.พ. มติของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งที่ใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเลื่อนชั้นเงินเดือน ทำให้สภาพความเป็นข้าราชการสิ้นไปเมื่อเวลาที่เสียชีวิต การเลื่อนชั้นเงินเดือนที่ได้อนุมัติไว้จึงไม่มีผลบังคับ แต่เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ จนได้รับบาดเจ็บเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๗ เข้าลักษณะเป็นความชอบพิเศษ แม้ว่าจะไม่สามารถเลื่อนชั้นเงินเดือนกรณีพิเศษโดยรวมกับขั้นปกติประจำปีให้ได้ เพราะเสียชีวิตก่อนที่การเลื่อนชั้นเงินเดือนที่ได้อนุมัติไว้แล้วจะมีผลบังคับ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๓^๔ และมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ และโดยอนุโลมใช้ข้อ ๑๒^๕ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓(พ.ศ.๒๕๑๙) ซึ่งกำหนดว่าการเลื่อนชั้นเงินเดือนในกรณีที่ไม่ใช่ไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ. ฉบับนี้โดยมีเหตุผลเป็นพิเศษ ก็ให้กระทำได้โดยให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนเสนอขออนุมัติเลื่อนชั้นเงินเดือนให้เป็นพิเศษเป็นการเฉพาะราย ก.ตร. จึงน่าจะมีอำนาจอนุมัติการเลื่อนชั้นเงินเดือนให้แก่ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ ได้เป็นกรณีพิเศษตั้งแต่วันที่กระทำความชอบพิเศษโดยไม่จำเป็นต้องนำไปรวมกับการเลื่อนชั้นเงินเดือนปกติประจำปี

อย่างไรก็ตาม นอกจากหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓(พ.ศ. ๒๕๑๙) ยังได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๙ วางหลักเกณฑ์การเลื่อนชั้นเงินเดือนให้ข้าราชการไว้ว่า ข้าราชการพลเรือนคนหนึ่ง ๆ ให้ได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนประจำปีเพียงครั้งเดียว ดังนั้น แม้ ก.ตร. จะมีอำนาจอนุมัติเลื่อนชั้นเงินเดือนให้ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ เป็นกรณีพิเศษได้ตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๑๙) แต่การเลื่อนชั้นเงินเดือนให้เป็นพิเศษโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๗ จะมีผลเป็นการเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๗ ให้แก่ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ เกินหนึ่งครั้ง เพราะคำว่า “ปี” ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๑๙) หมายถึง ปีงบประมาณ และเนื่องจากใน ปีงบประมาณ ๒๕๑๗ (๑ ตุลาคม ๒๕๑๖ – ๓๐ กันยายน ๒๕๑๗) ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ ได้รับเลื่อนเงินเดือนมาแล้วครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๗ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ ที่อนุมัติเลื่อนชั้นเงินเดือนให้กรณีเสียชีวิตเนื่องจากปฏิบัติหน้าที่ราชการ การที่ ก.ตร. อนุมัติให้เลื่อนชั้นเงินเดือนให้แก่ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ อีกครั้งหนึ่งตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๗ จึงเป็นการขัดต่อมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น

ส่วนข้อหาหรือที่ว่าสมควรดำเนินการประการใดจึงจะทำให้การเลื่อนชั้นเงินเดือน

^๔มาตรา ๖๓ ในกรณีใดที่พระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ ให้นำบทกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับแก่ข้าราชการตำรวจเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

^๕การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนินการได้ประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.ตร. กำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย

^๖ข้อ ๑๒ การเลื่อนชั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญนอกจากตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ. นี้หรือที่ไม่ใช่ไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎ ก.พ. นี้ แต่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนพิจารณาเห็นว่าสมควรเลื่อนชั้นเงินเดือนให้แก่ผู้นั้นโดยมีเหตุผลเป็นกรณีพิเศษ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาเสนอ ก.พ. เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ผู้บังคับบัญชาสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนให้เป็นพิเศษเฉพาะราย

กรณีพิเศษรายนี้มีผลบังคับสมบูรณ์ตามกฎหมายนั้น เห็นว่า ถึงแม้ว่าการที่ ก.ตร.พิจารณาอนุมัติ
 ขึ้นเงินเดือนกรณีปฏิบัติความชอบพิเศษให้แก่ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ เป็นการขัดต่อหลักเกณฑ์การ
 เลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๙ จึงไม่มีผล
 บังคับตามกฎหมาย แต่การปฏิบัติหน้าที่ของ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ ที่เข้าทำการจับกุมคนร้ายตาม
 คำสั่งของผู้บังคับบัญชาจนได้รับบาดเจ็บเป็นความชอบซึ่งสมควรได้รับบำเหน็จตอบแทน และ
 ความล่าช้าในการพิจารณาบำเหน็จความชอบกรณีนี้มิได้เกิดขึ้นเนื่องจากความผิดของ ร.ต.ท.
 ศักดิ์สิทธิ์ ฯ จึงสมควรที่กรมตำรวจจะได้ดำเนินการขอทบทวนมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓
 กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ ที่อนุมัติเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้แก่ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ กรณีเสียชีวิตเนื่องจาก
 ปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยขอให้คณะรัฐมนตรีนำความชอบพิเศษที่ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ ฯ ได้กระทำ
 ขึ้นเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๗ เป็นข้อพิจารณาประกอบในการเลื่อนขึ้นเงินเดือนแก่ ร.ต.ท.
 ศักดิ์สิทธิ์ ฯ นอกเหนือไปจากความดีความชอบที่ได้กระทำจนถึงแก่ชีวิตด้วย

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๒๓